

ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ОСВІТНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Л. В. Ємець викладач філологічних дисциплін
С. П. Сорочинська викладач філологічних дисциплін
Житомирський агротехнічний коледж

Незважаючи на постійно зростаючий науково-технічний прогрес, який щороку набуває прогресії у часовому просторі нашої планети, спостерігається тенденція погіршення екологічного середовища, що відображається у забрудненні земель, води, повітря, а також у знищенні лісів і родючих угідь. У свою чергу це призводить до погіршення здоров'я населення планети. Тож як боротися, щоб вижити? На це кожен має дати відповідь сам. Чи віддатися в обійми технічного прогресу, отримуючи необґрунтовані блага цивілізації, які дістаються дуже дорого і ведуть до самознищення, чи все ж таки перебороти стереотипи, які нам нав'язувалися протягом останнього століття і повернутися обличчям до природи, відновлюючи і захищаючи її, створити умови, аби вона могла очиститися і наблизитися до того первозданного стану, коли людина знаходила в ній все необхідне для гармонійного життя й розвитку.

І якщо ми це не усвідомимо, не змінимо свого ставлення до довкілля, то ніякі політичні, національні, гендерні гасла та сексуальна революція, реформа освіти чи медицини не зупинять процесу знищення нашої цивілізації. Тільки чиста земля може дати екологічно чисті продукти харчування і сприятиме розвитку культурно-морального становлення підрастаючого покоління. Тільки земля і природа, яка нас оточує, доломожуть розвитку духовності та зростанню інтелекту наших нащадків, чим сьогодні ми не можемо, на жаль, пишатися. Екологія життя починається не з якихось високих

матерій, не з досягнень у сферах космосу та комп'ютерних технологій, мілітаризації, а з простих таких аспектів, як ґрунти, їх родючість та здоровий біоценоз, збагачена мікрофлора. Наше покоління повинно прикласти максимум зусиль, щоб ми могли споживати екологічну, в повному розумінні цього слова, продукцію.

Багато держав–партнерів взяли курс на органічне землеробство, що дасть можливість вирішити це питання для свого населення. Тому і навчальним закладам аграрного напрямку потрібно надати цьому особливої уваги. Це має бути більш широко освітлено в процесі підготовки спеціалістів аграрного сектору щодо впровадження нових органічних технологій, у морально–виховній роботі зі студентами та їх батьками. Головна роль у системі вищої освіти при підготовці фахівців з органічного виробництва, що є основною ланкою екологічного виховання, належить все ж таки викладачеві, який в рамках викладання своєї дисципліни виховує бережливе ставлення до природи, до землі як до живої субстанції. Тільки комплексний підхід: навчальний заклад – студент – батьки – нові органічні технології можуть дати надію на оздоровлення нашої нації фізично, морально та духовно у найближчі десятиліття, на виведення нашої країни з економічної кризи та моральної деградації.

Метою нашої розвідки є визначення ролі філологічних дисциплін в системі освітньої підготовки спеціалістів аграрного сектору, зокрема сфери органічного виробництва.

Саме проблеми екології наштовхнули вчених на думку: захистити людський організм від негативного, а то і нищівного впливу сучасної сільськогосподарської продукції; почати говорити про органічну (чисту) продукцію та шляхи її виробництва. Держава підтримала ці починання Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 р. [1].

Наслідки безгосподарського ставлення людини до природи повернулися проти самої ж людини: «Не можна допустити, щоб люди спрямували на своє власне знищення ті сили природи, які вони зуміли відкрити й підкорити» (Ф. Жоліо–Кюрі).

Щоб це змінити, потрібно в рамках екологічної освіти й виховання знайти молоде покоління з наслідками забруднення ґрунтів, водойм, повітря, тривалого використання хімічних добрив і т. под. та перевагами органічного виробництва.

Означена проблема притаманна не лише вітчизняній педагогічній науці та практиці, вона визнається на міжнародному рівні. Так, у матеріалах Першої Міжурядової конференції ЮНЕСКО –

ЮНЕП (Тбілісі, 1977) вперше зроблено особливий наголос на глобальне, загальнолюдське значення екологічної освіти, її дійовий зміст і характер у формуванні загальнолюдської та індивідуальної екологічної свідомості, а отже, і вихованості. Підтвердженням цих положень пізніше стала «Декларація конференції ООН про середовище людини» (Найробі, 1982), де особливо наголошувалося на важливості піднесення загального освітньо-виховного рівня суспільства, розкритті й усвідомленні ним необхідності розв'язання екологічних проблем сучасності, незаперечної ролі у цьому процесі практичних форм і методів здійснення екологічної освіти і виховання всіх без винятку верств населення [4]. Гармонізація взаємовідносин людини з природою можлива лише за умов усвідомлення необхідності та внутрішньої готовності здійснювати природовідповідну, ресурсозбережувальну роботу на всіх етапах фахової діяльності [3, с. 173].

Проаналізувавши ці матеріали, потрібно вести корективи в програму екологічної освіти і виховання молоді відповідно до специфіки реалізації її змісту в навчально-виховному процесі.

Тому починати потрібно ще з екологічного виховання, адже це систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток екологічної культури в цілому.

У свій час М. Рильський звертався до викладачів – словесників: «У ваших руках ті ключі, що звуться поезією, народною творчістю, мистецтвом!. Це ключі від серця й розуму ваших дітей». Ці ключі вчать любити, шанувати й оберігати рідну природу. Найкращі зразки художніх творів не можуть не зворушити серце дитини своїми чистими помислами, любов'ю до всього живого, почуттям милосердя, докором людям за їхню жорстокість і бездуховність.

Тому позааудиторна робота та використання текстів екологічного характеру на заняттях з філологічних дисциплін допомагає студентам усвідомлювати себе як частину природи.

Полісся – сіножаті і повінь на Десні – це те, на що звертаємо увагу у творі О.П. Довженка «Зачарована Десна». Студенти можуть порівняти описані угіддя із сучасними, випаленими, малородючими. У драмі «Лісова пісня» Леся Українка вже говорить нам про наслідки безвідповідальної діяльності людей у поліських лісах (вирубування). Цю ж проблему знаходимо і в творах Ольги Кобилянської (новела «Битва»), але вже з лісовими масивами Карпат. Про те, що значить для людини земля, розповідає одноіменний твір О. Кобилянської. Найсвятішим для селянина завжди була земля – її ретельно доглядали, бо тільки вона робила селянина хліборобом, повноцінною людиною. Земля і тоді, і зараз має велике значення у долі кожного з нас. І тому

ставлення до неї повинно бути дбайливим і шанобливим, таким, як у доброго господаря, а не як у простого споживача благ зроблених чужими руками. Саме такі літературні приклади мають виховувати розумного спеціаліста, виробника та споживача.

Вважаємо, що такий матеріал вже готує молодь до усвідомленого вибору в майбутньому. Практично ж наблизитися до професії допомагає така дисципліна як «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Саме тут викладач повинен максимально використати нову термінологію, пов'язану з органічним землеробством та тваринництвом, вводити таку лексику у завдання, пов'язані з вирішенням виробничих ситуацій (наприклад, проведення нарад, службових бесід, телефонних розмов, перемовин і т. под.)

Під час вивчення іншомовної лексики теж звернути увагу студентів на доцільне застосування та правопис іншомовних термінів: гідропонне виробництво, інгредієнт, маркування, сертифікація, генетично модифіковані організми, ензими і т.д. Творчі завдання під час виконання практичних робіт сприятимуть активному застосуванню термінологічної лексики: студентам пропонується скласти рецепт, наприклад, приготування перегнуою з листя. Це розвиває усне та писемне професійне мовлення майбутніх фахівців. Традиційно при вивченні функцій, структури, джерел походження, правопису слів-термінів, для самостійної роботи рекомендовано вправи-дослідження, де студенти самі визначають структурну побудову термінологічних сполук (однокомпонентні, багатокомпонентні), створюють словники нових термінів, визначають орфограми та будують речення і тексти з такими словосполученнями як: традиційна (неорганічна) продукція, органічна продукція аквакультур, органічна сировина, паралельне виробництво, перехідний період, тест-культури, аудитор з сертифікації, орган з оцінки відповідності, оцінка відповідності, підтвердження відповідності, сертифікат відповідності [1].

Обов'язковим є зв'язок лінгвістичного матеріалу зі спеціальними дисциплінами, що визначені програмою професійної підготовки спеціалістів такої галузі.

Отже, освітня підготовка фахівців у галузі органічного виробництва повинна починатися задовго до вибору майбутньої професії. А саме: з екологічного виховання у школах та дошкільних закладах, на заняттях з мови та літератури, а продовжуватися у ВНЗ, де не останню роль відіграватимуть філологічні дисципліни, зокрема українська та іноземна мови (за професійним спрямуванням)».

Список літератури

1. Закон України. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Верховна Рада України; Закон від 03.09.2013 № 425–VII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014, № 20–21. С.72.

2. Постанова Ради (ЄС) № 834/2007 щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів. Офіційний вісник Європейського Союзу (Official Journal of the European Union) OJ L 189, 20.7.2007. 118 с. – (Доповнення та зміни за Регламентом Комісії (ЄС) № 1254/2008 від 15 грудня 2008 року, Регламентом Комісії (ЄС) № 344/2011 від 8 квітня 2011 року, тощо).

3. Мелаш В., Гнатів О., Варениченко А. Екологізація системи освіти майбутніх фахівців. *Науковий вісник МДПУ*. 2014. № 3. С.170–174.

4. Концепція екологічної освіти України. *Директор школи*. 2002. №16. 48с.